

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Solvuntur obiectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

7. *Alia vicissim retorquentur.*
 8. *Objecta absurda ex inclusione & transcendentia.*
 9. *In divinis nihil includitur per modum partis.*
 10. *Nec est absurda transcendentia predicatorum.*

§. I.

Astruitur formalis & mutua predicatorum inclusio.

CONCLUSIO. *Natura Divina includitur formaliter implicite in attributis & relationibus, & vicissim relationes & attributa in natura; ipsaque attributa inter se.* Ita Gonet, Suarez, Granada, & commun. Thomistarum.

Ratio est: De ratione actus puri est, ut in se formaliter contineat omnem formam, seu quidditatem formaliter perfectam, & simpliciter simplicem: sed divina essentia, cunctaque, quae de DEO formaliter dicuntur, sunt actus purus: ergo quaelibet forma vel perfectio debet in se reliquas formaliter includere & continere. Unde cum S. D. in 1. d. 2. q. 1. a. 2. dicit, *quod ratio sapientia non est ratio bonitatis in quantitate huiusmodi*; loquitur de ipsis quatenus substant nostraris praecisionis conceptibus, non quatenus accipiuntur ex parte DEI.

2. *Confirm.* Nisi ex praedictis perfectionibus una alteram formaliter includeret, tunc esset in potentia ad illam, sicuti genus est in potentia ad differentiam, ac proinde posset cum illa constituere compositionem metaphysicam vel logicam: sed hoc repugnat simplicitati & perfectioni actus purissimi: ergo, seq. probatur. Ubi datur distinctio excludentis & exclusi, ibi una formalitas est in potentia ad alteram tanquam actum perfectiorem & complementem, uti constat in conceptu generis; sed nisi una perfectio alteram formaliter includat, datur inter illas distinctio excludentis & exclusi: quia una perfectio separatur & praescinditur ab altera, tanquam nihil ipsius actu & formaliter continens: ergo.

3. *Unde Inf. primò.* In praedictis Divinis perfectionibus non dari distinctionem excludentis & exclusi, nempe per modum gradus potentialis privative indifferentis & contrahibilis à superaddita perfectione: sed dari distinctionem secundum conceptum explicitum & implicitum; in quantum una perfectio, quamvis alteram actu formaliter contineat, illa tamen quasi suppressa sua solum formalia praedicata manifestat & exprimat intellectui, quem tantarum perfectionum copia ad omnia assequenda reddit inopem.

4. *Inf. 2.* Ut una perfectio absoluta ab altera absoluta, vel relativa distinguatur, aut de ipsis contradictoria affirmetur contradictoria, praevidetur requiri praecisionem intellectus in unam potius quam alteram perfectionem defixi. An porro illa praecisio vocanda sit objectiva, vel formalis? (de quibus multa Philosophi) existimo parum referre ad propositum quocunque enim nomine exprimat, sufficit ad salvanda contradictoria, & distinctionem rationis ratiocinatae, de quo erat quaestio.

Videntur quoque utriusque sententiae defensores magis in modo loquendi, quam in ipsa re dissentire: Nam qui negant praecisionem objectivam,

supponunt talem praecisionem, per quam ex parte conceptus objectivi una formalitas excludat alteram, tanquam potentia actum, & gradus genericus differentiam. quod cum ex parte DEI cum fundamento non possit admitti, & aliunde coniter, quidquid de DEO rectè concipitur, concipiendum esse ad modum actus puri: actus autem purus implicite saltem includat omnem perfectionem, ideo volunt hanc praecisionem tantum esse, secundum modum cognoscendi explicitum & implicitum. Verum Detentores meliores objectivae praecisionis in divinis, ut ex nostris praecitati Reverendissimi Stadlmaier & Reding, plus non volunt per objectivam praecisionem, quam quod in statu objectivo & representativo una formalitas cognoscendi reluceat, altera nequaquam relucente, quantumvis à parte rei & in statu reali una etiam formaliter includatur in altera: quod equidem negari non posse existimo, cum Unitas Divinae essentiae ratione naturali sit, & possit esse cognita, Trinitas tamen & relationes personarum ratione naturali nec sint, nec possint esse cognitae.

Nec ista praecisio proprie est proprie excludentis & exclusi: quia una formalitas ab altera non praescinditur privative tanquam potentia ab actu; sed negative, tanquam non includens alteram in statu objectivo & representativo: unde etiam ex hoc nihil sequitur imperfectionis ex parte conceptus objectivi, cum fundamentum istius praecisionis non sit potentialitas objecti, ut est in homine v. g. animalitas, sed infinita actualitas.

Inf. 3. *Essentiam & attributa divina non tantum identice, sed formaliter & in abstracto de se mutuo predicari posse, uti etiam essentia de relationibus & vicissim, nisi ex parte subjecti vel praedicati significetur explicita & reduplicata ratio essentiae, vel attributi.* Itaque istae propositiones, *DEVS est sua sapientia: in DEO sapientia est Iustitia: Intellectus DEI est voluntas DEI: Paternitas est essentia, &c.* non minus sunt formales praedicationes, quam istae: *bonitas est ens, vel, bonitas est veritas, quia abstracta, quae formaliter sibi identificantur, & in se mutuo formaliter continentur, etiam de se mutuo formaliter praedicantur, sed ita se habent praedicata divina: ergo.* Econtra istae propositiones sunt falsae: *DEVS est ubique per aeternitatem, DEVS ut immensus creat, essentia est attributum, ratio sen attributum misericordiae est ratio sen attributum sapientiae, DEVS amat per intellectum, Verbum procedit per voluntatem, &c.* quia in his omnibus praedicationibus adhibentur termini significantes reduplicatum & explicitum conceptum formalitatis ut virtualiter distinctae, quatenus autem exprimitur & reduplicatur ipsa virtualis distinctio ex parte rei, & actualis facta per intellectum, carens identitate unius cum altero exprimi non potest; alias secundum eundem explicitum conceptum conciperetur idem & non idem, quod implicat.

§. II.

Solvuntur objectiones.

Objc. primò authorit. S. Doct. in 1. dist. 33. q. 1. a. 1. ad 2. dicentis: *in divinis alia est ratio scientiae & substantiae &c.* & SS. PP. Bern. 5. de consid.

confid. c. 5. ubi dicit, *DEVS amat ut charitas, no-
vit ut veritas, sed & ut aqutias, dominatur ut
Majestas, &c. regit ut principium, ruetur ut solus,
operatur ut virtus, revelat ut lux, assistit ut pietas.*
Item S. August. 15. de Trinit. c. 5. *Si dicam æter-
nus, immortalis, iustus, bonus, beatus, spiritus, ho-
rum omnium novissimum, quod posui, videtur signi-
ficare substantiam, cætera verò hujus substantie
qualitates.*

Resp. Has omnes & similes auctoritates commo-
dissime intelligi de distinctione penes explicitum
& implicitum, unde quamvis implicite ratio scien-
tiæ divinæ sit etiam ratio substantiæ, non tamen est
explicitè, qui sensus in ejusmodi oppositis locu-
tionibus exprimitur.

7. Imò non minus graves sunt auctorit: SS. PP.
quæ intimam inclusionem unius attributi in alio
suadent, veluti apud S. Anselmum in Monol. c. 16.
cùm dicit: *Idem est, quodlibet illorum, quod omnia
sunt simul, sive singula, &c.* Et post pauca: *cùm
aliquis homo dicatur corpus, & rationalis, & homo:
non uno modo vel consideratione hæc tria dicitur.
Secundùm aliud enim est corpus, & secundùm aliud
rationale, & singulam horum non est totum id, quod
est homo. Illa verò summa essentia nullo modo sic
est aliquid, ut illud idem secundùm alium modum,
aut secundùm aliam considerationem non sit; quia
quidquid aliquo modo essentialiter est, hoc est totum,
quod ipsa est.* Atqui si daretur distinctio excluden-
tis & exclusi, jam aliquà ratione & consideratione
illa summa essentia non esset, quod alia considera-
tione est.

8. Obijc. 2. Cacheranus plura absurda primò,
quod idem simul esset totum & pars, continens &
contentum: quia quodlibet attributum contine-
tur in essentia, tanquam pars & aliquid ipsius; ac
rursus includeret & contineret essentiam, tanquam
partem sui.

Secundò. Quod omnia divina prædicata forent
transcendentia contra communem divisionem, quæ
divina prædicata dividuntur in transcendentia, quæ
per omnes divinas perfectiones vagantur, ut esse
æternum, increatum, infinitum &c. & non tran-
scendentia, quæ important perfectiones non va-
gas, sed determinatas, quæ propriè sunt attribu-

ta, ut esse sapientem, omnipotentem &c.

Tertiò. Quod omnia prædicata divina etiam in
sensu reduplicativo possent de se invicem affirmari,
adeoque dici, *Intellectus ut intellectus vult, &c.* le-
quela probatur. Ens quia transcendit interiora,
potest in sensu reduplicativo dici: *Substantia ut
substantia est ens: intellectio creata ut intellectio
creata inheret.* quia ratio inherens quavis im-
plicite tantum; importatur nihilominus in ratione
intellectionis create; ergo etiam si unum attribu-
tum contineatur in altero, quamvis implicite;
debet de illo affirmari in sensu reduplicativo.

Resp. ad 1. neg. sequelam, ad cuius probationem
etiam nego antec. nam attributa continentur
in essentia per modum simplicitatis; non per mo-
dum partis, quemadmodum de constitutivo sup.
dixi & ideò S. August. l. 11. de civ. c. 10. de DEO
dicit: *quidquid habet, hoc est, excepto, quod re-
lativè ad alterum est.*

Ad 2. nego esse absurdum, quod omnia prædi-
cata divina sint transcendentia, & aio, hoc esse de
ratione actus puri. Illam porro divisionem prædi-
catorum in transcendentia & non transcendentia
dico pertinere ad modum significandi, non ad
rem significatam. Ad 3. in primis retorqueo ar-
gumentum: nam falsum est, quod ens ut ens sit
bonum; quantumvis transcendat bonitatem, &c.
falsum quoque est, *Immensitas quæralis est æterni-
tas,* & tamen per Adversarios utrumque est præ-
dicatum transcendens, ergo ex transcendentia ali-
cujus prædicati non rectè infertur, quod in sensu
reduplicativo possit de altero prædicari, & ideò
Resp. 2. neg. antec. cùm enim reduplicatio non
cadat supra id, quod implicite & materialiter, sed
quod explicitè & formaliter continetur in sub-
jecto, falsum est, quod substantia quæ talis sit
Ens, hoc enim est ipsi materiale & commune cum
accidente, sed quod sit per se existens; aliàs cur
non etiam verum esset, *Petrus quæ Petrus, homo
quæ homo est ens,* quod tamen Dialectici non
concesserint. Ad alteram quoque propositionem,
intellectio creata quæ intellectio creata inheret.
Resp. Nec illam esse veram, siquidem explicitus
conceptus creaturæ non dicit esse in alio, sed
ab alio.

DISPUTATIO V.

DE

Attributis Divinis in specie.

CONsideratis attributis divinis in communi,
ad eadem in particulari consideranda accedi-
mus & illa hoc capite complectimur, quæ ad
esse DEI pertinent, ac magna ex parte negati-

vis nominibus efferuntur, ut simplicitas, infini-
tas, immutabilitas, &c. De illis verò, quæ ad
operationem pertinent, ut scientia, providentia,
cum S. Doct. specialibus titulis inf. dicemus.